

Oponentský posudok v inauguračnom konaní doc. PhDr. Mariána Špajdela, PhD.

Na základe dokumentov, doručených Filozofickou fakultou Trnavskej univerzity v Trnave som si preštudovala inauguračný spis, ktorý predložil doc. PhDr. Marián Špajdel, PhD., ktorý sa uchádza o vymenovanie za profesora v odbore Psychológia.

Publikácie a vedecko-výskumné aktivity doc. Špajdela, PhD. poznám z minulosti, keďže som v r. 2017 bola oponentkou v jeho habilitačnom konaní, a taktiež prostredníctvom môjho odborného záujmu o neuropsychológiu. Mám tým možnosť zhodnotiť jeho celkové odborné a pedagogické pôsobenie, ale aj výsledky, získané za obdobie uplynulých štyroch rokov od habilitácie.

Doc. Špajdel, PhD. je absolventom štúdia psychológie na Katedre psychológie Filozofickej fakulte TU (2004) a tu 15 rokov kontinuálne pracuje ako vysokoškolský pedagóg. Niekoľko rokov externe vyučoval aj na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce TU a desať rokov pôsobil ako vedecký pracovník v Ústave normálnej a patologickej fyziológie SAV.

V pedagogickej činnosti v bakalárskom stupni vyučuje všeobecnú psychológiu, v doktorandskom štúdiu vedie kurzy, zamerané na kognitívnu psychológiu, experiment a exaktné metódy v psychologickom výskume. Vyškolicil veľký počet diplomantov a má ukončených dvoch doktorandov plus u ďalších dvoch pôsobil vo funkcii konzultanta. Prednášal aj v Českej republike v rámci postgraduálneho vzdelávania psychológov v neuropsychológii.

Vedecko-výskumná činnosť a publikačné výstupy uchádzača korešpondujú s jeho pedagogickým zameraním: sú sústredené na kognitívnu neurovedu a neuropsychológiu. Tu by som chcela uviesť fakt, že doc. Špajdel dlhodobo a systematicky skúma problematiku párovej súčinnosti hemisfér, a to z rôznych uhlov pohľadu. Prvá monografia autora vyšla pod názvom Dichotická stimulácia v kontexte neuropsychologického výskumu (Špajdel, 2009). Výskumy z hľadiska medzipohlavných rozdielov (Špajdel, 2016), ktoré vznikajú v dôsledku organizačného vplyvu testosterónu na kognitívny vývin a fungovanie mozgu sa realizovali ťažiskovo v medziodborovej spolupráci s lekármi. Rovnako aj overovanie validity metodiky dichotickej stimulácie koreláciou s mozgovou aktivitou, meranou evokovanými potenciálmi. V tretej monografii Dichotická stimulácia v psychologickej diagnostike (Špajdel, 2020) opisuje pôvodnú slovenskú metodiku (Špajdel, Jariabková, 2008) a poskytuje k nej normy pre

deti (vo veku 9 až 16 rokov) aj dospelých. Taktiež analyzuje významné vplyvy niektorých demografických, behaviorálnych a fyziologických premenných na výkon.

Zavedenie slovenskej verzie metodiky dichotickej stimulácie nielen do výskumnej, ale i do psychodiagnostickej praxe pre potreby klinických vyšetrení párovej súčinnosti hemisfér je z môjho pohľadu veľkým prínosom pre prax. Autor charakterizuje metodiku aj ako neuropsychologický skriningový nástroj, ktorý umožňuje rýchle zmapovať vzťahy medzi prejavmi správania, kognitívnymi funkciami a ich interhemisférovými korelátmi.

V predložených materiáloch k inauguračnému konaniu uchádzač uviedol 105 ohlasov na vedeckú činnosť, z nich 97 zahraničných (väčšina je evidovaných v databázach WOS a SCOPUS), z čoho okrem iného vyplýva, že jeho práce sú málo citované domácimi autormi – pravdepodobne vzhľadom na úzko vymedzené výskumné zameranie. Z riešených výskumných projektov jeden bol riešený autorom v pozícii hlavného riešiteľa (ukončený v roku habilitácie, 2017), v jednom bol spoluriešiteľ po habilitácii (ukončený v r. 2019) a v jednom participuje v súčasnosti (2020-2023). Zo štyroch uvedených vedeckých prác v zahraničných karentovaných časopisoch boli dve vydané v období po habilitácii a dve v predchádzajúcich rokoch.

Na základe predložených materiálov, ktoré som mala k dispozícii na posúdenie, hodnotím doc. PhDr. Mariána Špajdela, PhD. ako zrelého vysokoškolského pedagóga, ktorý je dlhodobo výskumne činný najmä v oblasti neuropsychológie. Jeho práce sú uverejňované doma i v zahraničí a metodika dichotickej stimulácie, ktorej je spoluautorom, sa používa v klinickej praxi na Slovensku i v Čechách. Doc. Špajdel spĺňa kritériá na udelenie vedecko-pedagogického titulu profesor, ako ich stanovuje Filozofická fakulta TU pre odbor Psychológia.

Bratislava, 21.12.2021

Prof. PhDr. Marína Mikulajová, CSc.